

DE ARME SCHOENMAKER.

Een mijner vrienden vertelde mij onlangs het volgende: Sedert eenige dagen was ik naar een ander gedeelte onzer stad verhuisd; en daar het altijd mijn verlangen is, om zooveel mogelijk met mijne bureu kennis te maken, zoo had ik die gewoonte ook thans gevolgd en reeds menig praatje met sommige hunner aangeknoopt, dat, gelijk ik hoopte, later aanleiding zou kunnen geven tot eene nadere bekendheid, of den grond zou leggen tot eene zekere vertrouwen, die ik zoozeer wenschte, en die mij de gelegenheid zou kunnen verschaffen om hun nuttig te zijn, indien zulks in mijn vermogen was. Van uit de achterkamer mijner woning had ik het uitzigt op pakhuizen en stallen, waarlijk niet bijzonder vrolijk en opwekkend; te meer trof het mij dus, dat ik reeds op den eersten dag mijner aankomst in mijne nieuwe woning, een hartelijk, ofschoon toch naar het mij toescheen, ernstig lied van tusschen die pakhuizen hoorde opstijgen; meermalen op dien eersten dag hoorde ik het, evenzoo den volgenden, en den derden dag, ofschoon het mij maar niet mogt gelukken om te ontdekken, van waar die toonen kwamen. Eindelijk na lang staren bemerkte ik op een avond tusschen een paar stallen een klein eenigzins verlicht venster, en daar het mij toescheen, dat het gezang altijd uit dezelfde richting kwam, dat ik den zanger achter dat raampje zou kunnen vinden. Het gezang was niet mooi noch melodieuze, nog veel minder volgens de regelen der kunst; het was integendeel zeer eentonig en klook dikwijls vals, maar toch waarom zou ik toen niet hebben kunnen zeggen, doch ik voelde er mij door aangetrokken, en wilde meer van dien onvermoeden zanger weten. Den volgenden morgen bracht ik mijn besluit ten uitvoer, en na eenig zoeken gelukte het mij, het huisje tusschen de pakhuizen te vinden; het was zeer klein en onaanzienlijk, en als het ware in een der pakhuizen ingebouwd, waar het zeker vroeger tot eene soort van woning had gediend voor den een of anderen workman, aan wien de nachtelijke zorg voor de in het pakhuis aanwezige koopwaren was toevertrouwd, en dewijl waarschijnlijk het pakhuis later eene andere bestemming had gekregen, waardoor die voorzorg niet meer noodig was, zoo had men eenige verandering in den ingang van het huisje aangebracht, en was het op die wijze verhuurd geworden. Inderdaad, veel wordt er aan de woningen der armen over het algemeen niet ten koste gelegd, als zij maar een dak boven het hoofd hebben, en geen gevaar loopen om door de stortregens overstromd te worden, of bij iederen rukwind voor het instorten van hun armzalig verblijf te moeten vreezen, hebben zij, volgens sommiger oordeel, reeds reden tot dankbaarheid. Onze schoenmaker was van deze vrees bevrijd, droeg en digt was het huisje, stevig stond het ook te midden der groote pakhuizen, maar donker en somber was het niet weinig; het eenige kleine en daarbij vrij verweerde vensterje gaf het uitzigt op stallen, en daar tusschen een zeer smal strookje van den hemel, en als men de deur openliet, om wat meer frische lucht te kunnen inademen, zoo genoot men het uitzigt op eene of zeer morsige of anders bij droog weder zeer stoffige smalle laan, of steeg, waarin niets dan die hooge sombere gebouwen te zien waren, die alle uitzigt versperden. Het was nog vroeg, toen ik mijne wandeling begonnen was, en ofschoon het niet regende zoo was de lucht toch mistig en zeer donker. Toen ik het huisje gevonden had, geleid door het mij tegenklinkend gezang, opende ik de lage deur en vond den schoenmaker bij het licht eener walmende smeerskaars aan het werk; want ofschoon de dag reeds was aangebroken, hadden de lichtstralen geene kracht genoeg, om in dat donkere verblijf het kunstlicht overbodig te maken. Bij het binnentreden zag ik een man van middelbaren

leeftijd, van zeer forschen lichaamsbouw en met sterk sprekende gelaatstreken; hij stond op toen ik binnentrad en scheen mij, waarschijnlijk ook in vergelijking van het kleine lage kamertje, van eene buitengewone lengte, en daaraan geveentredige breedte en spierkracht. Zijne levendige oogen en krachtige gestalte waren echter eenigzins in tegenspraak met zijn reeds sterk grijzend haar, en de diepe rimpels, die door lijden of andere mij natuurlijk onbekende oorzaken in zijn gelaat gegroefd waren. Ik groette hem bij het binnentreden, en daar ik bemerkte dat hij verwachtte de reden van mijne onaangemelde verschijning te vernemen, zoo zeide ik: „Gij schijnt zeer opgeruimd te zijn, mijn vriend, wil het werk dan beter bij u vloten, als gij er onder zingt?“ — „Ja, voorzeker,“ zeide hij; „en buitendien, hoe zou het ook mogelijk zijn, dat iemand, die van den dood in het leven overgebracht is, zijn hart niet op deze wijze lucht gaf; ik geniet zoo veel gunstbewijzen van God, dat het: „Loof den Heer mijne ziel, en vergeet geene van zijne weldaden,“ mij wel altijd op de lippen moet zijn.“ Ik zag onwillekeurig het armoedige kamertje eens rond, en dacht bij mijzelf, dat de bewoner daarvan wel met zeer weinig moest tevreden zijn.

De schoenmaker scheen mijne gedachten te raden, en hernam: „Dat kunt gij voorzeker niet begrijpen, Mijnheer, doch wanneer gij mijne lotgevallen kent, zou u dit mischien minder vreemd voorkomen; evenwel de geschiedenis van een armen man, gelijk ik ben, zal voor u weinig aantrekkelijks hebben.“ De man had iets bijzonder beschaafds in zijne manier van spreken, dat weinig overeenkwam met zijn handwerk, noch met de armoedige woning, waarin ik hem vond. „Integendeel,“ was mijn antwoord, „alles wat ik hier zie en hoor wekt mijne belangstelling op, en gij zult mij rege veel genoegen doen, indien gij mij uwe geschiedenis wilt vertellen.“ Hij bood mij een stoel aan en begon zijn verhaal, hetwelk ik zooveel mogelijk in zijne eigene woorden zal trachten weder te geven.

„Ik ben de zoon van welgestelde lieden uit den burgerstand; mijn vader was schoenmaker, doch had het door vlijt en oppassendheid zoo ver gebracht, dat hij met verscheidene knechts werkte, en dewijl mijne moeder ook eenigzins bemiddeld was, had hij er eenen handel in leder bijgevoegd, die hem ruime winsten gaf. Ik was hun eenig kind, dewijl verscheidene andere kinderen reeds vroeg werden weggenomen; al hunne liefde en zorg bepaalde zich dus tot mij, en reeds in mijne jeugd bemerkte ik al spoedig, dat mijne wenschen, om zoo te zeggen, eene wet voor mijne ouders waren. Mijne vader was een goed en oppassend mensch, maar wel wat hooghartig, en wilde van zijnen eenigen zoon wat meer maken dan hij zelf was; hij dacht er over om mij te laten studeren, en mij aldus den weg te banen tot de hoogere sporten op de ladder der maatschappij. Moeder daarentegen was eene eenvoudige maar brave vrouw, en schoon niet bederft met groote bekwaamheden, bezat zij een buitengewoon gezond verstand en een zeer goed oordeel; zij was zeer tegen deze verheffing boven onzen stand, en in een gesprek, dat ik eens toevallig in eene andere kamer beluisterde, hoorde ik haar aan vader hare redenen voor dien tegenzin blootleggen; want, zoo sprak zij, er is en voor Willem en voor ons zeer veel verdriet van te wachten; de jongen is eenvoudig opgevoed, hij kent de wereld en al hare verleidingen niet; komt hij nu op de akademie, zoo wordt hij spoedig omgeven door jongelieden, die veel vertellingen maken, en dit ook gaarne op de beurs van anderen willen doen; wij zijn niet onbemiddeld, gij zoudt dus onzen jongen gaarne in staat stellen, om niet minder dan andere jongelieden te zijn; wat zal daarvan het gevolg worden?

zij zullen hem medeslepen in hunne uitpattingen, en hij zelf, geleid door de voorkeur, die zulke aanzienlijke heeren voor hem betoonen, en te jong en te onervaren om te willen gelooven dat die voorkeur alleen zijne beurs geldt, geeft aan die lokstem gehoor, en gaat verloren, zoo als reeds met zoovelen vóór hem gebeurd is. En denk niet dat zijne burgerlijke afkomst ooit zal vergeten worden; de wereld vergeet zulke dingen niet, en als eenmaal zijne beurs uitgeput raakt, zullen de schijnvrienden hem verlaten, en hij voelt zich bepaald ongelukkig. — Maar, hervatte vader, hij behoeft immers niet te zeggen dat hij de zoon van een schoenmaker is. Dus zoudt gij dan kunnen verlangen, was moeders antwoord, dat ons eenig kind zich over zijne ouders en uw eerlijk beroep zou leeren schamen? zou dit overeenkomstig Gods heiligen wil zijn? Neen, laat hem leeren wat hem later nuttig of aangenaam zijn kan, daar heb ik niets tegen, wij hebben er de middelen en de gelegenheid toe; maar laat hem blijven in den stand waarin wij zijn, en onderwijs hem in uw vak en onder uwe eigene oogen, dan hebben wij hoop, dat hij met Gods hulp onze steun in onzen onderdom zal worden. Vader zweeg, maar was toch niet overtuigd. Er bestond echter tegenover vaders plan met mij een grootte hinderpaal, en dat was ik zelf; ik hield niets van leeren, het denkbeeld om naar de akademie te gaan, paardrijden en pret maken, lachte mij zeer aan; maar om daarvoor eerst eene latijnsche school te moeten bezoeken, dikke boeken door te lezen, vreemde moeilijke talen aan te leeren, en examens te moeten doen, neen, die opoffering was te groot; de fransche school en alle lessen daaraan verbonden was voor mij al erg genoeg; ik was een grootte sterke jongen, hield veel van allerlei lichamssoefeningen en was daarin ieder de baas; maar het leeren ging niet van harte; de eenige les die ik gaarne bezocht was de gymnastiek, die zeer met mijne neiging strookte, en ook de dansles, ofschoon mijne eenvoudige brave moeder tot dit laatste maar zeer moeilijk, en nog altijd tegen haar zin hare toestemming had gegeven; en niet ten onrechte, want daardoor kwam ik in aanraking met jongelieden, die later een verderfelijken invloed op mij uitoefenden. Moeder trachtte bij voortduring de zaden van geloof en godsvrucht in mijn jeugdig hart te strooien; zij las met mij in den haar zoo dierbaren Bijbel, sprak met mij over haren Heer en Zaligmaker, wien kruis en vergoten bloed haar eenige steun was, en al hare hoop in leven en sterven; zij liet mij hare liefkoosde psalmen en gezangen van buiten leeren, alsmede die bijbelteksten, die haar zoo dierbaar waren. Ik deed het, om mijne goede moeder, die ik waarlijk lief had, genoegen te geven; maar het ging altijd even oppervlakkig, en drong niet tot in mijn hart door. Evenzoo ging het met het afleggen mijner belijdenis; de predikant, een oud enwaardig man, deed wat hij kon, om mij daartoe voor te bereiden, en toen de dag mijner bevestiging als lidmaat der kerk gekomen was, sprak hij ons allen nog eens ernstig toe, en hield ons de pligten voor oogen, die onze plegtige belofte ons voor het vervolg zouden opleggen. Dit deed hij ook met vernieuwden aandrang in de kerk en bij het avondmaal; wel maakten die uren eenigen indruk op mijn hart; wel bad ik toen, zoo als ik dacht in oprechtheid des harten, om mijnen Heer en Heiland getrouw te mogen blijven; maar weldra gingen in de beslommeringen des dagelijkschen levens die goede indrukken weer verloren, en werd mijn hart even koud en ongevoelig voor de hoogste belangen des levens, als het te voren geweest was.

Mijne goede moeder hield niet op voor mij te bidden, en ofschoon ik toen weinig gevoel had voor hare liefderlijke woorden en ernstige smeekingen, zoo weet ik toch nu dat haar gebed niet vruchteloos geweest is.

Zoo gingen de jaren voort, en werd ik allengs een volwassen mensch; maar ofschoon ik mij gedurende het leven mijner ouders niet aan buitensporigheden schuldig maakte, zoo bleef ik toch in slecht gezelschap verkeeren, en raakte meer en meer verslaafd aan het gebruik van sterken drank. Moeder, die nooit sterk geweest was, begou meer en meer te verzwakken, en kwijnde langzaam weg. Omtrent dien tijd heerschte er eene kwaadaardige koorts in onze stad, vader werd er door aangetast, en de krachtvolle man bezweek in weinige dagen voor het geweld der vreesdelijke ziekte. Die slag was voor moeder te zwaar in haren lijdenden toestand; zij kwijnde nog eenige weken, en volgde toen mijn vader in het graf. Nog op haar sterfbed smeekte zij mij, om mijne gewetenlooze makkers en slechte gewoonten te laten varen, om God voor oogen te houden, en mijn hart te verbinden aan dien Heer en Heiland, die ook voor mijne zonden gestorven was; zij had mij, onder tranen van weedom en liefde om toch dagelijks Gods heilig woord te lezen, en het ootmoedig gebed om den bijstand van den Heiligen Geest niet te verzuimen; zij hield mij voor, wat het zijn zou, als ik eene eeuwige mij van haar zou moeten scheiden, als ik door eigene schuld geen deel zou hebben aan het groote offer van onzen Heer.

Wel had ik toen goede voornemens en beloofde haar alles; wel trof mij het zalige afsterven mijner lieve moeder, die zoo vol vertrouwen op haren Zaligmaker ontsliep; maar ook op mij waren de woorden van Jezus toepasselijk; de vogelen des hemels kwamen en aten het goede zaad op, en het droeg geene vrucht.

(Fervoly, zie Madz. 80.)

DE ARME SCHOENMAKER.

(Vervolg van blz. 76.)

Na den dood mijner beide ouders was ik in het bezit van een vermoogen, dat veel grooter was dan ik had durven hopen, en in plaats van hun voorbeeld in ijver en gepaste spaarzaamheid na te volgen, dacht ik dat het voor mij onnoodig was om te werken; ik verzuimde mijne zaken en liet alles aan de werklieven over. Wel had ik een ouden knecht, die reeds jaren bij mijn vader gewerkt had, en die mij meer dan eens mijne verkeerdheid onder het oog bragt; doch in plaats van naar zijne vermaningen te hooren, verdrotten zij mij hoe langer hoe meer, zoodat ik besloot hem zijn ontslag te geven, en een ander in zijne plaats aan te stellen, die het niet zou wagen mij de les te lezen. Ik koos daartoe een mijner makkers, die mij steeds met allerlei mooie woorden en vleijerijen trachtte te behagen, mijne kunde prees, en mij herhaaldelijk voorhield hoe dwaas ik zou doen met te werken, en een moeijelijk leven te hebben, daar ik alles kon genieten wat de wereld aanbod. Maar al te gaarne luisterde ik naar die verleidelijke woorden; ik gaf hem het bestuur over alles, en zette mijn losbandig leven onbekommerd voort. De gevolgen daarvan bleven ook niet lang uit; de knechts volgden het voorbeeld van hunnen meester; het werk leed er niet weinig onder, de klanten begonnen te klagen en verlieten mij weldra, om bij anderen beter werk te vinden. Met den handel in leder ging het nog erger, mijn meesterknecht, of lever mijn makker op den weg der ongerechtigheid, deed steeds, volgens zijn zeggen, nieuwe aankopen, waartoe ik het geld moest leveren, en die hij beweerde later als het leder in prijs steeg met groote winsten te kunnen omzetten. Ik betaalde, leefde van den hoogten boom af, en dacht aan geene toekomst. Zoo ging het geruisen tijd voort; 's avonds was ik altijd in het gezelschap mijner losbandige makkers, bleef daar tot diep in den nacht, en kwam gewoonlijk beschonken te huis, om den volgenden dag tot laat op den middag mijnen roes uit te slapen. De knechts werden wekelijks betaald, ofschoon zij bijna niets uitrichtten. Op eene dag echter toef ik weder zeer laat was opgestaan, kwam een der knechts mij zeggen, dat de opzigtter (zoo werd mijn eerste bediende genoemd) reeds sedert eenige dagen niet in de werkplaats, noch in het pakhuis was verschenen. Ik zond naar zijn huis, maar ook daar was hij niet; zelfs zeide de vrouw, bij wie hij kamers gehuurd had, dat hij die reeds voor eenigen tijd had opgezegd, en nu sedert bijna eene week geleden vertrokken was, zonder dat zij wist waarheen. Dit bericht trof mij, ofschoon ik toen nog niet begreep, in hoeverre hij mij bedrogen had. Ik ging naar het pakhuis, maar er was bijna geen leder meer voorhanden; ik sloeg de boeken open, en zag tot mijn schrik, dat er in den laatsten tijd geene aankopen gedaan waren, en de schelm mij dus voor eene zeer groote som bestolen had.

Wat nu gedaan? Mijn vroeger handwerk weer op te vatten, hiertoe ontbrak het mij aan lust en moed; ik besloot dus mijn winkel benevens het huis en den weinigen nog overgebleven voorraad leder te verkoopen en dan in eene andere plaats te gaan wonen, waar men mij niet keude en dus niets van mijne verandering zou kunnen weten. Dit gebeurde, en ofschoon ik ook met schade verkocht, zoo hield ik toch, nadat alles geregeld was, nog een aardig sommetje over. Hiermede trok ik naar deze stad, die vrij ver van mijne vorige woonplaats gelegen was. Gelijk gij u wel zult kunnen voorstellen, mijn heer! gevoelde ik mij erg verlaten; ook had mijne onmatige levenswijze, vooral het allendige gebruik van den verpestenden drank, eene nadeeligen invloed op mijne gezondheid gehad; mijn van natuur sterk gestel was als geheel ontzenuwd. Zoo vond mij de eerste zondag van mijn hier zijn. Den vorigen avond had ik wederom eenen roes gedronken, om zoo als ik dacht mijn leed te verzetten. Ik had lang geslapen, en was onangenaam en niet verfrist opgestaan; ik besloot eene wandeling te doen, om de mij nederbuigende loomheid en lusteloosheid te verzetten. Het was een prachtige zomersche dag, en alles om mij heen was met de heerlijkste kleuren getooid en schitterende in vollen zomerglans. Ik had echter geen gevoel voor de schoonheden der natuur; het verveelde mij buiten, en ik keerde even neergedrukt in de stad terug als ik haar voor een uurtje verlaten had. Op weg naar mijne woning kwam ik voorbij eene kerk; waarvan de deur juist stond open; in geene jaren had ik het huis des gebeds betreden. Nu echter dreef de verveling mij naar binnen, en voorzeker het was Gods hand, die mijne schreden bestuurde, en die mij ellendige en van Hem afgewekene nog niet had losgelaten. De predikant gaf juist de tekstwoorden op; het was uit den Heidelbergischen Katechismus deze woorden: "Gij zult niet doodlaan." Van natuur had ik geen aanleg tot eenige wreedheid, en zon zelfs geen redeloos diep eenig leed hebben kunnen doen; ik voelde mij dus rein van deze zonde, en dacht niet dat ik eenige toepassing zijner zonden op mijzelven had kunnen maken; en toch, ik voelde mij als geboeid aan de plaats waar ik stond, en bleef aandachtig luisteren. Eerst schilderde de predikant die vreeselijke zonde meer in groote trekken, maar kwam al eens meer en meer in kleine bijzonderheden, totdat hij

eindelijk overging in het spreken over een moord, wel niet door de wereld zoo beschouwd, maar toch niet minder schuldig in het oog van God, namelijk in het verwoesten van eigene gezondheid en het zedelijk vermoorden van anderen door een slecht voorbeeld. Hij bepaalde zich voornamelijk bij de zoo menigvuldige moorden, zoo ligchamelijk als geestelijk, door het gebruik van sterken drank veroorzaakt. Zijne woorden waren indrukwekkend en doorboorden mij het hart, en bij iedere vraag van des leeraars lippen: "zijt gij die man? hebt gij zulk een moord op uw geweten?" was het mij alsof hij mij aanzag, en alsof de geheele gemeente op mijn gelaat kon lezen, wat er in mijn hart omging; ik was, in één woord, verbijzeld. Bij het uitgaan der kerk vroeg ik naar den naam van den leeraar, en besloot zoo spoedig mogelijk mijn hart voor hem te openen, en hem raad te vragen, hoe ik doen moest om een ander mensch te worden. Met deze gedachten bezield keerde ik huiswaarts en zocht den lang vergeten en verwaarloosden Bijbel mijner lieve moeder op. Zij had er gedurende haar leven zoo veel in gelezen, en er ook een lijstje ingelegd van hare meest geliefde teksten. Bij het opzoeken dier schriftuurplaatsen troffen mij vooral deze woorden: "Al waren uwe zonden als scharlakken, Ik zal ze wit maken als wol;" en: "Komt tot Mij, gij die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven;" alsmede: "Het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonden." Ik bragt een bijna slapelozen nacht door, dewijl de woorden: "Geen moordenaar zal het koninkrijk des hemels beërven" mij aanhoudend in de ooren klooken, en de gedachte hoe het met mij gesteld zou zijn, als mij eens een plotselinge dood overviel, mij geen oogenblik rust liet. Den volgenden morgen meldde ik mij reeds vroeg bij den predikant aan; hij ontving mij vriendelijk, en luisterde met aandacht naar mijne oprechte belijdenis ten opzichte van mijn vervolgen leven. Toen ik geëindigd had, wees hij mij op de lankmoedigheid en goedheid Gods, die ook mij armen, ellendigen zondaar niet had losgelaten; op Hem, die ook mijne zonden aan het hoofd gedragen had, en die mij ook nu nog wilde sannemen. Hij scheen te zien, dat mijn berouw oprecht was, maar wees mij toch op de vele verleidingen der wereld, op de arglistigheid van ons eigen hart en op de broosheid van goede voornemens zonder hulp en steun van boven. Hij raadde mij aan, om vooreerst weer met ijver aan mijn vorig handwerk te beginnen, en al zou het mij in den aanvang ook veel moeite en strijd kosten, toch den ganschen dag door ijverig te werken, ten einde door de ledigheid geen voedsel aan mijne verkeerde neigingen te geven. Hij deed mij beloven om iederen morgen mij ootmoedigheid voor God neder te buigen, en Hem te vragen mij te helpen door: "Jenen Heiligen Geest, om den wil van onzen eenigen Heer u Zaligmaker Jezus Christus; raadde mij aan om daarna, al ware het slechts eenige verzen uit den Bijbel, biddend te lezen en te overdenken, onder mijn werk die voor oogen te houden en te bepeinen, en als zij mij nog in het geheugen gebleven waren, een of ander vers van een Psalm of van een gezang te zingen. De brave man liet het niet bij dien raad blijven. Toen ik de noodige gereedschappen had aangekocht bezorgde hij mij klanten, hielp mij voort waar hij kon, en bezocht mij veel, praatte met mij en bemoeidde mij, wanneer ik bijna bezweek onder den last van schuldgevoel, die mij nog steeds drakte; bad met mij en ondersteunde mij in alles; waarlijk ik heb veel, zeer veel aan hem te danken. Hij had mij doen beloven, geen droppel sterken drank, ja zelfs geen wijn of bier meer te drinken, dewijl ook dit laatste in mijn toestand eene soort van prikkeling zou zijn, om weer naar sterken drank te verlangen; zelfs het vele rooken dat ik deed raadde hij mij af, dewijl ook dit eene opwekkende kracht is, die aan het ligchaam geen voordeel geeft, vooral niet voor iemand, die zoo als ik, met alle oude verkeerde gewoonten en hebberlijkheden moest breken. Wat mij dit alles in het begin kostte kan ik u niet zeggen. mijn heer: mijn uitgeput ligchaam scheen er onder te zullen bezwijken; toch hield ik vol, en bij iedere afgelegde week ging het beter en gemakkelijker; mijne gezondheid begon te herstellen, mijne krachten keerden weder, en hiermede mijne opgewektheid. Allengs herinnerde ik mij ook meer en meer de als kind van buiten geleerde psalmen en gezangen, en zij werden mij tot troost en vreugde; ik zong ze gaarne onder mijn werk. De goede predikant bragt mij ook in kennis met ware Christenen, die tevens leden der onthouding waren, en toen hij overtuigd was, dat het mij met mijne verbetering ernst was, veroorloofde hij mij ook te teekenen, en een lid dier vereeniging te worden. Eene zaak drunkte mij nog al zwaar op het hart, namelijk, het kwaad dat ik vroeger door mijn slecht voorbeeld bij anderen gesticht had, de zedelijke moord aan mijne knechten en onderhoorigen gepleegd, waarvan de herinnering mij in de eenzaamheid vele bittere tranen kostte. Ook deze droefheid deelde ik aan mijnen trouwen vriend mede, die mij weer op nieuw op Jezus wees, en hoe Hij magtig was, om ook dien schuldenlast van mij af te nemen, en mij zelfs nu nog een middel in zijne hand kon doen worden, om anderen van den weg der zonde af te brengen. Ik beproefde het weldra om een jong mensch in mijne buurt, die zich aan dronkenschap overgaf, tot inkeer te brengen, en ofschoon met veel moeite, en na een herhaaldelijk terugkeren tot zijne verderfelijke gewoonte, gelukte het mij toch eindelijk, door de hulp des Heeren, om hem geheel tot andere gedachten te brengen, en hem aan de maatschappij als een nuttig en arbeidzaam burger

weder te geven. Reeds dikwijls had ik opgemerkt dat in deze zoo bedrijvige handelstad, de spouwers en mindere knechts der pakhuizen al het verdiende geld aan loon en fooijen meestal in de herbergen verkwistten, en vrouw en kinderen gebrek lieten lijden. Ik dacht er dus over om mij meer bepaaldelijk tot die soort van menschen in betrekking te stellen, en eens deze staart doorgaande, ontdekte ik dit kleine huisje, dat toen te huur stond. Dit scheen mij tot mijn doel geschikt, ik sprak er met den predikant over, die mij wel is waar de bezwaren voorhield, die aan deze woning verbonden zijn, maar mij niet wilde terughouden van hetgeen ik als mijn pligt beschouwde. Nu woon ik hier reeds sedert eenige jaren, en ofschoon gelijk gij ziet, dit huisje donker en somber is, zoo mag ik toch in vol vertrouwen zeggen, dat het licht des evangelies er in schijnt. Velen dier arme verdoelden heb ik reeds door hoogere hulp tot andere gedachten mogen brengen: ik opende mijn huisje voor hen en ontving hen steeds vriendelijk; zij vonden hier op natte en koude dagen een vriendelijk vuurtje, een warm kop koffij met een stuk brood, of wat ik hun anders geven kon; ik praatte met hen, en mijne vroeger zoo weinig getelde boeken, alsmede die mijner ouders, die ik niet verkocht had, werden eene bron van genot. Tweemaal in de week vereenigen zij zich hier; wij lezen en praten zamen, en mannen, die anders op iederen avond naar de herberg gingen, om het zuur verdiende loon te verteeren, zitten hier nu genoeigelijk bij elkander, zijn veel gezouder en opgeruimder dan vroeger, en zorgen voor hunne huishouding gelijk het behoort. Van velen hunner heb ik een spaarpot in de gindsche kast, waarin zij wekelijks iets opleggen, om daarvan tegen den winter warme kleeders voor vrouw en kinderen, of eenigen voorraad aan te koopen, en het is ongelooflijk welk een aardig sommetje dit telkens uitmaakt. Dikwijls komt onze goede predikant ons bezoeken, spreekt vertrouwelijk met ons, en gaat ons voor in het gebed, zoo zijn wij gelukkig met elkander, en trachten ook anderen op te wekken, om dien vrede te vinden, die alle verstand te boven gaat. Verwonderd het u nu nog, mijn heer! dat ik onder mijn werk zing, nu gij weet wie ik geweest ben, en hoe genadig de Heer voor mij was? Hier zweeg de schoenmaker, en zag mij met een blijmoedig en open gelaat aan; ik drakte hem de hand tot antwoord, en toen ik hem verliet, was het met het verzoek om hem weldra weer eens te mogen bezoeken; en op mijnen weg huiswaarts, was de bede in mijn hart: "Heer help mij, om even als die eenvoudige en oprechte man te mogen arbeiden in uwen wijngaard, en velen te mogen brengen tot het kruis van onzen eenigen Heer en Heiland Jezus Christus."

ANNA.

OVER DE DOORNEN.

Op de ruwe dorrentwijgen,
Die zijn hand tot stapels kruit,
Giet de mensch het bronvocht uit;
Door de distlen moet het zigen.
Schoon hem 't kind belaghen moog,
Verder ziet des meesters oog.
Langzaam daalt de droppel neer,
Steeds van doorn op doren springend,
Trag — maar zeker voorwaarts dringend.
Hoe hij wende, keer op keer,
Immer doornen biedt het pad,
Tot hij in den gaarbak spat.
Maar niet vruchtloos was zijn tocht:
Zon en wind en lucht onttoogt
't Water; — sterkten zijn vermogen,
Wrochten toch uit 't zilte vocht.
Zij de tocht nog vaak herhaald,
Straks is 't werk voleind — betaald.
Zoo, mijn broeder, werkt ook Hij,
Die getrouw is ons geslachte;
Of u menig doren wachtte,
Rein, gelouterd, keert ook gij
Uit de bange diepte weer,
Juichend: O, ik dank U, Heer!
Als de droppel op zijn pad
Over doornen groeide in waarde,
Wast in smart het kind der aarde,
Rijpt het voor des Vaders stad;
Strijd, verdrucking, nood en kruis
Voeren hem in 't eeuw'g huis.

HOOGENBEEK.

VOOR DEN ONDERWIJZER.

JUNIJ. — EERSTE EN TWEEDE WEEK.

(Zie Jaargang 1870. Dl. V, blz. 72, 88 en 96.)